

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2010/70
Karar Sayısı : 2010/97
Karar Günü : 7.12.2010
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 15. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 8.6.1949 günlü, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 89. maddesinin, 16.6.2010 günlü, 5997 sayılı Yasa'nın 14. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının ikinci cümlesinin *'Son defa bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerinin uygulanmasını gerektiren görevlerde çalışmakta iken'* bölümünün; Anayasa'nın 2., 10. ve 153. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'na tabi görevde çalıştıktan sonra, en son 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi görevden emekliye ayrılan ve 2829 sayılı Yasa ile 506 sayılı Yasa hükümleri gereğince yaşlılık aylığı bağlanan davacının, 5434 sayılı Yasa gereğince emekli ikramiyesi ödenmesine ilişkin isteminin reddi üzerine işlemin iptali ve emekli ikramiyesinin yasal faiziyle tahsili istemli açtığı davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali istemiyle başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun itiraz konusu ibareyi de içeren 89. maddesinin 5997 sayılı Yasa ile değişik birinci fıkrası şöyledir:

Madde 89- Hizmet sürelerinin tamamı bu Kanun ve/veya 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamında geçenlerden emekli, adi malûllük veya vazife malûllüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker ve sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarların bir aylığı emekli ikramiyesi olarak verilir. **Son defa bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerinin uygulanmasını gerektiren görevlerde çalışmakta iken** emekliye ayrılan ve kendilerine mülga 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden aylık bağlananlara ise, bu Kanuna tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda prim veya kesenek ödemek suretiyle geçen hizmet sürelerinin toplamı üzerinden bu madde hükümlerine göre emekli ikramiyesi ödenir. Mülga 2829 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ile üçüncü fıkrasının son cümlesinin bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Mahkemenin başvuru kararında, iptal istemi Anayasa'nın 2, 10 ve 153. maddelerine dayandırılmıştır.

III- İLK İNCELEME

7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadan, Mahkeme'nin çalışıp çalışamayacağına ilişkin ön meselenin incelenmesi sonucunda; Mahkeme'nin çalışmasına bir engel bulunmadığına karar verilmiştir.

Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Celal Mümtaz AKINCI bu görüşe katılmamışlardır.

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Alparslan ALTAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN ve Celal Mümtaz AKINCI'nın katılımlarıyla 07.12.2010 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dava dosyası ve ekleri, ilk inceleme raporu, iptali istenilen Yasa kuralı, dayarılan Anayasa kurallarıyla, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşölüp düşünölü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, mahkemeler bakmakta oldukları davada uygulayacakları yasa ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Davacı, 24.5.1983 günlü, 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Son defa T.C. Emekli Sandığına tabi görevlerden emekliye ayrılan ve...*" ibaresinin Anayasa Mahkemesi'nin 5.2.2009 günlü, E.2005/40, K. 2009/17 sayılı iptaline ilişkin kararına dayanarak 5434 sayılı Yasa'ya tabi olarak geçen hizmetlerine karşılık emekli ikramiyesi ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun 26.10.2009 günlü işlemle reddi üzerine, bu işlemin iptali istemiyle 23.12.2009 tarihinde dava açmıştır.

Anayasa Mahkemesi yukarıda sözü edilen kararında iptal edilen ibarenin doğuracağı hukuksal boşluğu kamu yararını ihlal edici nitelikte görerek, iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar verdiğinden ve karar 05.06.2009 günlü, 27249 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığından, iptal hükmü 5.6.2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Başvuran Mahkeme'nin iptalini istediği kural ise Anayasa Mahkemesi'nin 5.2.2009 günlü, E.2005/40, K. 2009/17 sayılı iptal kararıyla doğacak hukuki boşluğun giderilmesi amacıyla düzenlenen 19.6.2010 günlü ve 27616 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5997 sayılı

Yasa'nın 14. maddesiyle değişik 5434 sayılı Yasa'nın 89. maddesinin birinci fıkrasındaki bölümdür. Bu kural, 5997 sayılı Yasa'nın 19. maddesi hükmü gereğince 1.6.2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İdari işlemlerin hukuka uygunluğunun yargısal denetimi, idari işlemlerin yürürlüğe konulduğu ya da tesis edildiği tarihte yürürlükte olan mevzuata göre yapılır. Bu nedenle, dava konusu işlemin hukuka uygunluğunun da tesis edildiği tarihteki mevzuat hükümleri gözetilerek belirlenmesi gerekir.

Buna göre 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun itiraz konusu ibareyi de içeren 89. maddesinin 5997 sayılı Yasa ile değişik birinci fıkrasındaki iptali istenilen bölüm işlem tarihinde yürürlükte olmadığı gibi, dava açıldığı tarihte de yürürlükte olmadığından bakılmakta olan davada uygulanacak kural değildir.

Açıklanan nedenlerle, başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

1- 7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadan, Mahkeme'nin çalışıp çalışamayacağına ilişkin ön meselenin incelenmesi sonucunda; Mahkeme'nin çalışmasına bir engel bulunmadığına, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Celal Mümtaz AKINCI'nın, gerekçesi 2010/68 esas sayılı dosyada belirtilen karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- 8.6.1949 günlü, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 89. maddesinin, 16.6.2010 günlü, 5997 sayılı Yasa'nın 14. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının ikinci tümcesinin 'Son defa bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerinin uygulanmasını gerektiren görevlerde çalışmakta iken' bölümünün, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu bölüme ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

7.12.2010 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ Üye	Osman Alifeyyaz PAKSÜT Üye	Fulya KANTARCIOĞLU Üye
Ahmet AKYALÇIN Üye	Mehmet ERTEN Üye	Fettah OTO Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR Üye	Zehra Ayla PERKTAŞ Üye	Recep KÖMÜRCÜ Üye
Alparslan ALTAN	Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM

Esas Sayısı : 2010/70
Karar Sayısı : 2010/97

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI